

سبحان الله العظيم

۱۴۶۶

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده مدیریت و حسابداری

گروه حسابداری

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

عنوان:

بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر قابلیت پیش بینی کنندگی سود

استاد راهنما:

دکتر عباس هشی

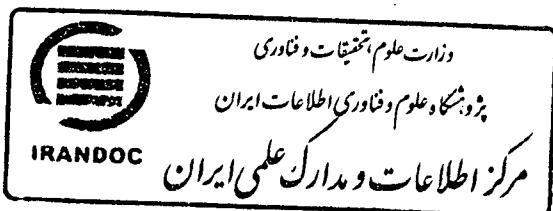
استاد مشاور:

دکتر اکبر عالم تبریز

پژوهش و نگارش:

مصطفی احمدی

تابستان ۸۹

۱۴۹۴۴۲

۱۳۸۹/۱۰/۱۹

تقدیم به مادرم:

او که در مهرورزی و محبت آیتی از الطاف خداوند است و با شکیبایی و مهربانی
وصف ناپذیرش، نهایت تلاش خویش را برای دستیابی من به بهترین آرزوهایم و
دوست داشتنی‌ترین خواسته‌هایم، مصروف داشت و دعای سحرگاهانش همواره بدرقه
راهم بوده است و تا زنده‌ام عاشقانه دوستش دارم.

تشکر:

در اینجا بر خود لازم می دانم از زحمات جناب آقای دکتر عباس هشی که در مقاطع مختلف این کار مرا از هدایت و راهنماییهایشان بهره مند ساخته اند، قدردانی نمایم. همچنین از جناب آقای دکتر اکبر عالم تبریز که مسئولیت مشاوره پایان نامه را به عهده داشتند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

همچنین از کلیه اعضای خانواده ام و تمامی دوستانم که مشوق من در این راه بودند، صمیمانه تشکر و قدردانی می نمایم.

نام خانوادگی: احمدی

نام: مصطفی

دانشکده: مدیریت و حسابداری

رشته تحصیلی: حسابداری

نام استاد راهنما: دکتر عباس هشی

تاریخ فراغت از تحصیل: ۱۳۸۸/۰۶/۱۷

عنوان پایان نامه: بررسی تاثیر کیفیت حسابداری بر قابلیت پیش بینی کینندگی سود

چکیده

اکثر سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و سایر استفاده‌کنندگان، از اطلاعات مالی دریافتی از شرکت‌ها استفاده می‌کنند. اطلاعات مالی مربوط به رویدادهای گذشته معمولاً مبنای مناسبی برای پیش‌بینی نتایج فعالیت‌های آتی است. اما جهت ارزیابی این اطلاعات به حساب‌رسان مستقل نیاز است. براساس فرضیات هر چه کیفیت حسابداری بالاتر باشد، قابلیت اتکاء اطلاعات مالی بیشتر می‌شود.

در تحقیق حاضر، این موضوع بررسی می‌شود که آیا کیفیت حسابداری بر قابلیت پیش‌بینی سود توسط سرمایه‌گذار تاثیر دارد؟ در این راستا جهت ارزیابی کیفیت حسابداری از موسسات بزرگ حسابداری و جهت نشان دادن قابلیت پیش‌بینی سود از متغیر ضریب پیش‌بینی سود آتی^۱ استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۴ می‌باشد.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که قابلیت پیش‌بینی سود در شرکت‌هایی که توسط موسسات بزرگ، حسابداری

۱- future earnings response coefficient

می‌شوند، بیشتر است.

امضای استاد راهنما

فهرست مطالب

۱	فصل اول
۱	کلیات تحقیق
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۱-۲- مسأله پژوهش
۵	۱-۳- اهداف پژوهش و ضرورت آن
۶	۱-۴- پرسش‌های پژوهش
۷	۱-۶- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۷	۱-۷- قلمرو تحقیق
۸	۱-۸- جامعه آماری
۸	۱-۹- تعریف واژگان
۹	۱-۱۰- نهادها یا موسساتی که می‌توانند از یافته‌های این پژوهش بهره‌گیرند
۱۰	۱-۱۱- ساختار تحقیق
۱۱	فصل دوم
۱۱	مبانی نظری و پیشینه‌ی تحقیق
۱۲	۲-۱- مقدمه

۱۳	۲-۲- حسابرسی و کیفیت حسابرسی:
۱۳	۲-۲-۱- تاریخچه حسابرسی در دنیا
۱۶	۲-۲-۲- تاریخچه حسابرسی در ایران
۱۸	۲-۲-۳- ماهیت حسابرسی
۱۹	۲-۲-۴- تعریف حسابرسی
۱۹	۲-۲-۵- انواع حسابرسی
۲۲	۲-۲-۶- کیفیت حسابرسی
۳۵	۲-۳- پیش بینی سود:
۳۵	۲-۳-۱- مقدمه
۳۶	۲-۳-۲- اهمیت سود
۳۷	۲-۳-۳- تعریف سود
۳۹	۲-۳-۴- اهمیت پیش بینی سود
۴۲	۲-۳-۵- سود به عنوان ابزاری برای پیش بینی
۴۷	۲-۳-۶- پیش بینی سود و FERC
۴۹	۲-۴- تحقیقات انجام شده در مورد کیفیت حسابرسی و پیش بینی سود
۴۹	۲-۴-۱- تحقیقات خارجی
۵۷	۲-۴-۲- تحقیقات انجام شده در ایران
۶۵	۲-۵- خلاصه
۶۶	فصل سوم
۶۶	مبانی نظری تحقیق
۶۷	۳-۱- مقدمه
۶۸	۳-۲- روش تحقیق و تجزیه و تحلیل داده ها
۶۸	۳-۳- فرضیه های تحقیق
۶۸	۳-۳-۱- فرضیه اول:
۶۹	۳-۳-۲- فرضیه دوم:

۶۹	۳-۴- متغیرهای تحقیق و تعاریف عملیاتی آنها
۷۱	۳-۵- جامعه آماری تحقیق و نمونه و ویژگی های آن
۷۷	۳-۶- قلمرو تحقیق
۷۷	۳-۷- روش گردآوری داده ها
۷۸	۳-۸- مدل تحقیق و روش آزمون فرضیه ها
۸۰	۳-۸- خلاصه
۸۱	فصل چهارم
۸۱	تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
۸۲	۴-۱- مقدمه
۸۳	۴-۲- آمار توصیفی داده ها
۸۴	۴-۳- جداول فراوانی متغیرهای گسسته
۸۶	۴-۴- هیستوگرام فراوانی متغیرهای پیوسته
۹۱	۴-۵- بررسی همبستگی متغیرها
۹۳	۴-۶- آزمون همبستگی بین متغیرها
۹۳	۴-۷- مدلسازی تحلیل مسیر
۹۴	۴-۸- آزمون فرضیه ها در مدل تحلیل مسیر
۹۴	۴-۸-۱- آزمون فرضیه اول در سطح ۱ از متغیر حسابرس
۱۰۱	۴-۸-۲- آزمون فرضیه اول در سطح ۰ از متغیر حسابرس
۱۰۷	۴-۸-۳- آزمون فرضیه دوم در سطح ۱ از متغیر سودآوری
۱۱۴	۴-۸-۴- آزمون فرضیه دوم در سطح ۰ از متغیر سودآوری

۴-۹- خلاصه نتایج حاصل از آزمون فرضیه ها ----- ۱۲۰

۴-۱۰- خلاصه ----- ۱۲۰

فصل پنجم ----- ۱۲۱

۵-۱- مقدمه ----- ۱۲۲

۵-۲- خلاصه تحقیق ----- ۱۲۲

۵-۲- نتایج حاصل از آزمون فرضیه ها ----- ۱۲۵

۵-۲-۱- فرضیه اول ----- ۱۲۵

۵-۲-۲- فرضیه دوم ----- ۱۲۷

۵-۳- محدودیت های تحقیق ----- ۱۲۹

۵-۴- پیشنهاد هایی برای تحقیقات آتی ----- ۱۲۹

۵-۵- خلاصه ----- ۱۳۲

فهرست منابع و مآخذ ----- ۱۳۳

منابع فارسی ----- ۱۳۳

منابع لاتین ----- ۱۳۵

فهرست جداول

- جدول شماره (۱) - خلاصه تحقیقات پیشین ----- ۶۴
- جدول شماره (۲) - موسسات بزرگ حسابرسی در طی سال‌های ۱۳۸۲ الی ۱۳۸۴ ----- ۷۰
- جدول شماره (۳) - نمونه شرکت‌های انتخابی ----- ۷۶
- جدول شماره (۴) - آماره‌های توصیفی برای متغیرهای وابسته و مستقل به صورت انباشته (3 ساله) ----- ۸۳
- جدول شماره (۵) - حجم داده‌های دو متغیر حسابرسی و سودآوری ----- ۸۴
- جدول شماره (۶) - تعداد و درصد داده‌ها در دو سطح ۱ و ۰ متغیر حسایرس ----- ۸۵
- جدول شماره (۷) - تعداد و درصد داده‌ها در دو سطح ۱ و ۰ متغیر سودآوری ----- ۸۵
- جدول شماره (۸) - جدول مربوط به همبستگی و آزمون همبستگی متغیرهای مدل ----- ۹۲

فهرست اشکال

- نمودار شماره (۱) - منحنی فراوانی متغیر R_T ----- ۸۶
- نمودار شماره (۲) - منحنی فراوانی متغیر X_T ----- ۸۷
- نمودار شماره (۳) - منحنی فراوانی متغیر X_{T+1} ----- ۸۸
- نمودار شماره (۴) - منحنی فراوانی متغیر X_{T+2} ----- ۸۹
- نمودار شماره (۵) - منحنی فراوانی متغیر EP_{T-1} ----- ۹۰
- نمودار شماره (۶) - منحنی فراوانی متغیر AG_T ----- ۹۱
- نمودار شماره (۷) - مدل مفهومی فرضیه اول در سطح ۱ از متغیر حسابرس ----- ۹۵
- نمودار شماره (۸) - نمودار برآورد پارامترها فرضیه اول در سطح ۱ از متغیر حسابرس ----- ۹۶
- نمودار شماره (۹) - نمودار و برآورد های استاندارد شده فرضیه اول در سطح ۱ از متغیر حسابرس ----- ۹۷
- نمودار شماره (۱۰) - نمودار مقادیر T جزئی فرضیه اول در سطح ۱ از متغیر حسابرس ----- ۹۸
- نمودار شماره (۱۱) - نمودار شاخص های اصلاح مدل فرضیه اول در سطح ۱ از متغیر حسابرس ----- ۹۹
- نمودار شماره (۱۲) - مدل مفهومی آزمون فرضیه اول در سطح ۰ از متغیر حسابرس ----- ۱۰۲
- نمودار شماره (۱۳) - نمودار برآورد پارامترها آزمون فرضیه اول در سطح ۰ از متغیر حسابرس ----- ۱۰۳
- نمودار شماره (۱۴) - نمودار و برآوردهای استاندارد شده آزمون فرضیه اول در سطح ۰ از متغیر حسابرس ----- ۱۰۴
- نمودار شماره (۱۵) - نمودار مقادیر T جزئی آزمون فرضیه اول در سطح ۰ از متغیر حسابرس ----- ۱۰۵

- نمودار شماره (۱۶) - نمودار شاخص های اصلاح مدل آزمون فرضیه اول در سطح ۰ از متغیر حسابرس ۱۰۶
- نمودار شماره (۱۷) - مدل مفهومی آزمون فرضیه دوم در سطح ۱ از متغیر سودآوری ----- ۱۰۸
- نمودار شماره (۱۸) - نمودار برآورد پارامترها آزمون فرضیه دوم در سطح ۱ از متغیر سودآوری ----- ۱۰۹
- نمودار شماره (۱۹) - نمودار و برآوردهای استاندارد شده آزمون فرضیه دوم در سطح ۱ از متغیر سودآوری ۱۱۰
- نمودار شماره (۲۰) - - نمودار مقادیر T جزئی آزمون فرضیه دوم در سطح ۱ از متغیر سودآوری ----- ۱۱۱
- نمودار شماره (۲۱) - نمودار شاخص های اصلاح مدل آزمون فرضیه دوم در سطح ۱ از متغیر سودآوری ۱۱۲
- نمودار شماره (۲۲) - مدل مفهومی آزمون فرضیه دوم در سطح ۰ از متغیر سودآوری ----- ۱۱۴
- نمودار شماره (۲۳) - نمودار برآورد پارامترها آزمون فرضیه دوم در سطح ۰ از متغیر سودآوری ----- ۱۱۵
- نمودار شماره (۲۴) - نمودار و برآوردهای استاندارد شده آزمون فرضیه دوم در سطح ۰ از متغیر سودآوری ۱۱۶
- نمودار شماره (۲۵) - نمودار مقادیر T جزئی آزمون فرضیه دوم در سطح ۰ از متغیر سودآوری ----- ۱۱۷
- نمودار شماره (۲۶) - نمودار شاخص های اصلاح مدل آزمون فرضیه دوم در سطح ۰ از متغیر سودآوری ۱۱۸

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

تصمیم گیرندگان برای اتخاذ تصمیمات صحیح و دقیق، نیازمند اطلاعات مفید و سودمند هستند. بیشتر اطلاعات باید از طریق گزارش‌های مالی شرکت‌ها در اختیار آنها قرار گیرد. استفاده کنندگان غالباً بر اقلامی تأکید دارند که تصور می‌کنند، مربوط‌ترین اطلاعات هستند. اطلاعات حسابداری و در رأس آن سود از جمله مهم‌ترین اطلاعاتی است که از نظر بیشتر استفاده کنندگان با اهمیت و مربوط محسوب می‌شود. به همین دلیل، در تعیین اهداف حسابداری، هدف ارائه اطلاعات به استفاده کنندگان گزارش‌های مالی جهت استفاده در تصمیمات اقتصادی در کانون توجه قرار گرفته است.

مشاهدات مستقیم و غیر مستقیم موید این است که سود پیش بینی شده هر سهم بر قیمت بازار سهام اثر مستقیم می‌گذارد و سرمایه‌گذاران خواستار این اطلاعات هستند. اهمیت پیش بینی به قدری است که سودمندی در پیش بینی به عنوان یکی از ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری مطرح شده است.

اطلاعات مالی مربوط به رویدادهای گذشته معمولاً مبنای مناسبی برای پیش بینی نتایج فعالیت‌های آتی است، اما این اطلاعات به خودی خود پیش بینی نیست. از آنجا که آینده همواره با ابهام رو به رو است، اطلاعات مالی ارائه شده هر قدر بتواند ابهام را در مورد یک وضعیت کاهش دهد و به پیش بینی‌های نسبتاً صریح‌تر و قابل اتکاتری منجر شود سودمندی بیشتری دارد.

وجود برخی شرایط در محیط فرایند گزارشگری، امکان ارزیابی مستقیم کیفیت اطلاعات به وسیله استفاده کنندگان را مشکل می‌سازد که این شرایط عبارتند از:

۱) تضاد منافع بین سرمایه گذاران و سایر استفاده کنندگان و مدیران و تهیه کنندگان این اطلاعات

۲) پیامد های اقتصادی با اهمیت که در پی اتکا به این اطلاعات رخ می دهد.

۳) پیچیدگی موضوعات اقتصادی و فرایند تبدیل آنها به اطلاعات

۴) عدم دسترسی مستقیم به اطلاعات

حسابرسان مستقل به اطلاعات و گزارشهای مالی قابلیت اتکا می بخشند. یک ارزیابی مستقل از صحت و بیطرفی آنچه در صورت های مالی منعکس شده به استفاده کنندگان کمک می کند تا بتوانند به اطلاعات مالی اعتماد کنند و تصمیمات بهتری اتخاذ می کنند.

این فصل به تشریح موضوع تحقیق، پرسش های تحقیق، اهداف تحقیق و ضرورت آن، فرضیه های تحقیق و تعاریف عملیاتی پاره ای از واژه های مورد استفاده در تحقیق می پردازد. همچنین اطلاعات مربوط به جامعه آماری، نحوه جمع آوری داده ها، روش تجزیه و تحلیل آن ها و قلمرو تحقیق ارائه می گردد. در انتهای فصل نیز به ساختار تحقیق اشاره می شود.

۲-۱- مساله پژوهش

هدف صورت های مالی عبارت از ارائه اطلاعات تلخیص و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده از استفاده کنندگان صورت های مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید واقع گردد. (بند ۱- فصل ۱- مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران)

اطلاعاتی برای تصمیم گیری قابل استفاده است که مفید باشد. اطلاعات مالی جهت مفید بودن باید دارای خصوصیات کیفی باشد. برخی از خصوصیات کیفی به محتوای اطلاعات مندرج در صورت های مالی و برخی دیگر به چگونگی ارائه این اطلاعات مربوط می شود. خصوصیات کیفی اصلی مرتبط با محتوای

اطلاعات، "مربوط بودن" و "قابل اتکابودن" است. هرگاه اطلاعات مالی مربوط و قابل اتکا نباشد، مفید نخواهد بود. (بند ۲ و ۳- فصل ۲ - مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران)

اطلاعات مربوط، بر تصمیمات اقتصادی استفاده کنندگان در ارزیابی رویدادهای گذشته، حال یا آینده یا تأیید یا تصحیح ارزیابی های گذشته موثر واقع می شود. (بند ۸- فصل ۲ - مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران)

اطلاعاتی قابل اتکاست که عاری از اشتباه و تمایلات جانبدارانه بااهمیت باشد و به طور صادقانه معرف آن چیزی باشد که مدعی بیان آن است یا به گونه‌ای معقول انتظار می‌رود بیان کند. (بند ۱۲- فصل ۲ - مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران)

صورت های مالی منبع اولیه اطلاعات مورد نیاز در بازارهای سرمایه است. اطلاعات این صورت ها باید از اعتبار منطقی برخوردار باشند. حسابرسان با ارزیابی مستقل صورت های مالی از صحت و بی طرفی اطلاعات مربوط به وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریان وجوه نقد مندرج در این صورت ها و این که بر اساس اصول پذیرفته شده حسابداری تهیه شده اند، گزارش می دهند و به صورت های مالی اعتبار می بخشند. (Bhen, Choi and Kang, 2007)

هولتاسن و واتز براساس پژوهشی اظهار کردند که قیمت سهام به عنوان یک ویژگی کمی می تواند مبنای مناسبی برای اتکای سهامداران به گزارش های حسابرسی باشد. (Holthousen & Watts, 2001)

از دیدگاه استفاده کنندگان اطلاعات، گزارش حسابرسی بسیار با ارزش است. این ارزش به دلیل افزایش احتمال کشف اشتباهات با اهمیت و موارد عدم رعایت اصول پذیرفته شده حسابداری و میزان پوشش بیمه ای ایجاد شده برای افراد و گروه های ذی‌علاقه است.

کیفیت بالای حسابرسی، قابلیت اتکای گزارشگری را با کاهش خطاهای عمدی و غیر عمدی در سود تاریخی افزایش می دهد. (Watkins, 2004)

اطلاعات سود تاریخی شاخص مناسبی برای ارزیابی عملکرد آتی شرکت نمی باشد، لذا پیش بینی سود آتی از جایگاه ویژه ای برخوردار است. قدرت پیش بینی سود با وجود اطلاعات مالی قابل اتکا افزایش می یابد. با توجه به این که اطلاعات حسابداری و در رأس آن سود از جمله مهمترین اطلاعاتی است که از نظر بیشتر استفاده کنندگان با اهمیت و مربوط محسوب می شود و اعتبار گزارشگری مالی، با کیفیت حسابرسی افزایش می یابد؛ پژوهش حاضر به بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر قابلیت پیش بینی کنندگی سود می پردازد.

۳-۱- اهداف پژوهش و ضرورت آن

از آنجا که گزارش های مبتنی بر بهای تمام شده تاریخی، مبنای مناسبی برای بیان وضعیت آتی شرکت ها فراهم نمی کند، گزارش های بودجه ای برای سرمایه گذاران از اهمیت ویژه ای برخوردار است. از اینرو، پیش بینی سود که در واقع بیانگر عملکرد شرکت در سال آتی می باشد دارای جایگاه خاصی است.

پیش بینی سود نیازمند اطلاعات قابل اتکا است. تحقیقات گذشته بیان می کند که تهیه کنندگان بودجه یکی از استفاده کنندگان صورتهای مالی و اطلاعات سودهای تاریخی جهت پیش بینی سودهای آتی واحد اقتصادی می باشند. برای مثال، اسپچیر بیان کرد که تهیه کنندگان بودجه، اطلاعات در دسترس مانند سودهای گذشته و قیمت ها را یکسان سازی و پردازش می کنند. (Schipper, 1991)

با توجه به اینکه پیش بینی سود از اطلاعات مورد نیاز بازار سرمایه می باشد و بر تصمیمات سرمایه گذاران و نوسانات قیمت سهام اثر دارد؛ ضرورت انجام این تحقیق احساس می شود.

هدف این تحقیق ارزیابی تاثیر کیفیت حسابرسی (از طریق صورت های مالی حسابرسی شده توسط موسسات بزرگ حسابرسی) بر توانایی سرمایه گذاران در پیش بینی سودآوری آتی شرکت ها می باشد، تا بدین طریق بتوان اثر بخشی کیفیت حسابرسی را بررسی کرده و راهکارهایی برای بهبود نواقص احتمالی در این زمینه بیان نمود.

۱-۴- پرسش های پژوهش

محقق در نظر دارد با انجام این تحقیق، به سوالات زیر پاسخ گوید:

(۱) آیا کیفیت حسابرسی بر توانایی سرمایه گذاران در پیش بینی سودآوری آتی شرکت تاثیر دارد؟

(2) آیا توانایی سرمایه گذاران در پیش بینی سودآوری آتی شرکت، در شرکت های سودآور و غیر سودآور

متفاوت است؟

۱-۵- فرضیه های پژوهش

برای پاسخ به پرسش های مطرح شده و دستیابی به هدف تحقیق، فرضیه های زیر تدوین شده است:

۱- میزان توانایی سرمایه گذار در پیش بینی سود آوری آتی شرکت، در شرکت هایی که توسط موسسات

بزرگ حسابرسی شده اند، بیشتر است.

۲- میزان همبستگی بین توانایی سرمایه گذار در پیش بینی سود آتی برای شرکت های سود آور و غیر سود آور یکسان نیست.

۶-۱- روش تجزیه و تحلیل داده ها

در این تحقیق از مدل رگرسیون بازده و سود آتی برای اندازه گیری پیش بینی کنندگی سود و آزمون فرضیات تحقیق استفاده می شود. در مورد کیفیت حسابرسی نیز معیار انتخابی بزرگی موسسات حسابرسی است که در این راستا ۱۰ موسسه ای که در بورس اوراق بهادار تهران بیشترین شرکت ها را (براساس جمع دارایی ها) حسابرسی کرده اند، به عنوان موسسات بزرگ حسابرسی در نظر گرفته شده اند.

به منظور جمع آوری داده های مورد نیاز از لوح فشرده سازمان بورس اوراق بهادار تهران و در مواردی که نرم افزارهای مذکور حاوی داده های مورد نیاز نباشند، از صورت های مالی موجود در کتابخانه سازمان بورس اوراق بهادار تهران، استفاده خواهد شد.

۷-۱- قلمرو تحقیق

قلمرو موضوعی تحقیق: پژوهش حاضر به بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر قابلیت پیش بینی کنندگی سود می پردازد.

قلمرو مکانی تحقیق: شامل شرکتهای پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران می باشد.

قلمرو زمانی تحقیق: محدوده زمانی تحقیق سال ۱۳۸۲ تا سال ۱۳۸۴ می باشد.

۸-۱-جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش را آن دسته از شرکت های پذیرفته شده در بورس تشکیل می دهند که دارای ویژگی های (صفات مشخصه) زیر باشند:

- شرکت هایی که از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۴ در بورس اوراق بهادار بوده باشند.

- به لحاظ افزایش قابلیت مقایسه، دوره مالی آنها منتهی به پایان اسفند ماه و در طی دوره بررسی تغییر سال مالی نداده باشند. علت انتخاب این معیار، این است که در محاسبه ی متغیرها تا حد امکان دوره زمانی مشابه باشند و شرایط و عوامل مفصلی در انتخاب عوامل و متغیرها اثر گذار نباشد.

- داده های مورد نظر آنها در دسترس باشد.

۹-۱-تعریف واژگان

کیفیت حسابرسی: کیفیت حسابرسی منجر به افزایش اعتبار اطلاعات صورت های مالی می شود و به سرمایه گذاران این امکان را می دهد که برآورد جامع تر و مفیدتری از ارزش شرکت داشته باشند.

در این تحقیق کیفیت حسابرسی براساس بزرگی موسسات حسابرسی سنجیده می شود.

(Hussainey, 2009)